

Inspraakbundel

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	9
Reacties 202200566 tot en met 202300059	10

Woord vooraf

Van vrijdag 9 december 2022 tot en met donderdag 19 januari 2023 lag het voornemen en het voorstel voor participatie voor het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord ter inzage. In deze periode kon u hierop reageren.

Wat houdt het project in?

Het waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat HNS ontwikkelt. Dit is een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt. Het project zal bestaan uit bestaande en nieuwe buisleidingen. Deze infrastructuur kan in de toekomst worden uitgebreid voor nieuwe waterstof-producenten en -afnemers. Ook zal er rekening worden gehouden met andere regionale ontwikkelingen.

Wat doet het Rijk?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de rijkscoördinatie-regeling (RCR) van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een Rijksinpassingsplan. Het Ministerie van EZK is aangewezen als het coördinerend bevoegd gezag in het Besluit Toepassing van de Rijkscoördinatie-regeling op de landelijke infrastructuur voor het transport van waterstof. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) uiteindelijk bepaalt waar het waterstofnetwerk komt. Naar verwachting treedt 1 juli 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure is opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt CO₂-vrije waterstof een onmisbare rol. De industrie zet daarom in op CO₂-vrije waterstof en ook het kabinet erkent met de Kabinetsvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Een robuust waterstofnetwerk is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstofeconomie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Informatiebijeenkomsten

U was welkom bij de informatiebijeenkomsten met vrije inloop die het Ministerie van EZK samen met HNS organiseerde. Hier vond u informatie over het project en de procedure. Ook kon u uw vragen stellen aan medewerkers van HNS en het Ministerie van EZK. De bijeenkomsten vonden plaats op:

- Dinsdag 13 december 2022 van 18.30 uur tot 20.30 uur in Hotel Ekamper (Radsweg 12, 9983 RC Roodeschool)
- Woensdag 14 december 2022 van 18.30 uur tot 20.30 uur in Multifunctioneel Centrum (Oudeweg 70, 9628 CG Siddeburen)
- Dinsdag 10 januari 2023 van 19.00 uur tot 21.00 uur in buurthuis Westerdraai (Lisstraat 16, 9903 BD Appingedam)
- Woensdag 11 januari 2023 van 19.00 uur tot 21.00 uur in cultuurcentrum van Beresteyn (Museumplein 5a, 9641 AD Veendam)

De informatiebijeenkomst op dinsdag 13 december 2022 betrof een gecombineerde bijeenkomst met een ander lokaal project; EemsEnergyTerminal (EET). Dit betreft een ander energieproject dat onder de RCR valt.

Reacties

Op het voornemen en voorstel voor participatie zijn binnen de reactietermijn in totaal 39 reacties binnengekomen (waarvan 1 eensluidend). De reacties zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). In de c-NRD staat welke tracé-alternatief of tracé-alternatieven in de volgende fase van het project worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De c-NRD zal naar verwachting medio 2023 ter inzage liggen. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over het waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-nnn en www.hynetwork.nl/noord-nederland. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving voornemen en participatie

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Hynetwork Services b.v. (HNS) zijn van plan om een netwerk van hogedrukwaterstofleidingen te ontwikkelen. In deze kennisgeving leest u wat het project inhoudt, waarover u kunt meedenken en hoe u kunt reageren. U kunt vanaf vrijdag 9 december 2022 tot en met donderdag 19 januari 2023 reageren op het voornemen en het voorstel voor participatie.

Wat houdt het project in?

Het waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat HNS ontwikkelt. Dit is een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt. Het project zal bestaan uit bestaande en nieuwe buisleidingen. Deze infrastructuur kan in de toekomst worden uitgebreid voor nieuwe waterstof-producenten en -afnemers. Ook zal er rekening worden gehouden met andere regionale ontwikkelingen.

Wat doet het ministerie?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een Rijksinpassingsplan. Het Ministerie van EZK is aangewezen als het coördinerend bevoegd gezag in het Besluit Toepassing van de Rijkscoördinatie-

geling op de landelijke infrastructuur voor het transport van waterstof. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) uiteindelijk bepaalt waar het waterstofnetwerk komt. Naar verwachting treedt 1 juli 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt CO₂-vrije waterstof een onmisbare rol. De industrie zet daarom in op CO₂-vrije waterstof en ook het kabinet erkent met de Kabinetvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Een robuust waterstofnetwerk is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstofeconomie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Participatie: uw mening en inbreng zijn belangrijk

Het project raakt de belangen van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het Ministerie van EZK en HNS vinden het daarom belangrijk dat al deze partijen de mogelijkheid hebben om ideeën in te brengen en mee te denken over het project. In het voorplan en voorstel voor participatie staat beschreven hoe de verschillende partijen worden betrokken in verschillende fasen van het project. Het participatieplan wordt uitgewerkt na de terinzagelegging van het voorstel voor participatie en geactualiseerd bij belangrijke momenten in het project.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten met vrije inloop die het Ministerie van EZK samen met HNS organiseert. Hier vindt u informatie over het project en de procedure. Ook kunt u uw vragen stellen aan medewerkers van HNS en het Ministerie van EZK. De bijeenkomsten vinden plaats op:

- Dinsdag 13 december 2022 van 18.30 uur tot 20.30 uur in Hotel Ekamper (Radsweg 12, 9983 RC Roodeschool)
- Woensdag 14 december 2022 van 18.30 uur tot 20.30 uur in Multifunctioneel Centrum (Oudeweg 70, 9628 CG Siddeburen)
- Dinsdag 10 januari 2023 van 19.00 uur tot 21.00 uur in buurthuis Westerdraai (Lisstraat 16, 9903 BD Appingedam)
- Woensdag 11 januari 2023 van 19.00 uur tot 21.00 uur in cultuurcentrum van Beresteyn (Museumplein 5a, 9641 AD Veendam)

De informatiebijeenkomst op dinsdag 13 december 2022 betreft een gecombineerde bijeenkomst met een ander lokaal project; EemsEnergyTerminal (EET). Dit betreft een ander energieproject dat onder de RCR valt.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 9 december 2022 tot en met donderdag 19 januari 2023 reageren op het voorplan en het participatieplan. In deze periode kunt u deze documenten bekijken op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-nnn. Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden en op afspraak bekijken bij een van de onderstaande gemeenten;

- Gemeente Het Hogeland, Hoofdstraat W 70, Winsum
- Gemeente Eemdelta, Wilhelminaweg, 14 9901 CM Appingedam
- Gemeente Midden-Groningen, Huis van Cultuur en Bestuur, Gorecht-Oost 157 9603 AE Hoogezand
- Gemeente Veendam, Raadhuisplein 5, 9641 AW Veendam
- Gemeente Oldambt, Johan Modastraat 6, 9671 CD Winschoten
- Gemeente Stadskanaal, Raadhuisplein 1, 9501 SZ Stadskanaal

U kunt op drie manieren reageren.

- Digitaal: via www.rvo.nl/waterstofnetwerk-nnn
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.
- Per post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). In de c-NRD staat welke tracé-alternatief of tracé-alternatieven in de volgende

fase van het project worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De c-NRD zal naar verwachting medio 2023 ter inzage liggen. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over het waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-nnn en www.hynetwork.nl/noord-nederland. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie opzoeken. Door te klikken op uw reactienummer wordt u automatisch doorverwezen naar de reactie. De reacties zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord'

Registratienummer	Reactienummer
202200566	202200566
202200567	202200567
202200574	202200574
202200575	202200574
202200576	202200576
202200582	202200582
202200585	202200585
202200586	202200586
202200587	202200587
202200592	202200592
202200593	202200593
202200594	202200594
202200595	202200595
202200596	202200596
202200597	202200597
202200598	202200598
202200599	202200599
202200602	202200602
202200606	202200606
202300003	202300003
202300004	202300004
202300005	202300005
202300006	202300006
202300007	202300007
202300008	202300008
202300009	202300009
202300010	202300010
202300011	202300011
202300012	202300012
202300013	202300013
202300014	202300014
202300022	202300022
202300023	202300023
202300024	202300024
202300025	202300025
202300026	202300026
202300027	202300027
202300056	202300056
202300059	202300059

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord'

Reactienummer	Organisatie
202200567	ASC, APPINGEDAM
202300025	Gemeente Eemdelta, College van Burgemeester en Wethouders, APPINGEDAM
202300023	
202300024	LTO Noord, DRACHTEN
202200599	PPG, FARMSUM
202300059	Provincie Groningen, Gedeputeerde Staten, GRONINGEN
202300003	Stichting Dorpsbelangen Spijk , SPIJK

Reacties 202200566 tot en met 202300059

Verzonden: 12/9/2022 11:25:04 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Neen.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Er bestaan inmiddels technieken om dmv. katalysatoren waterstofgas onder lage druk vloeibaar te maken; hierdoor wordt het mogelijk waterstof (in een of andere vorm) te gebruiken als alternatief voor aardgas. Ik lees hier niets over in uw informatieblad, maar het lijkt me zeer relevant.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja, tot nu toe wel.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Publicaties in lokale media (bladen en omroep) plus mail voor wie daar belang in stelt. Waar ik ook niets over vindt, is HOE deze waterstof ontwikkeld zal gaan worden, ik hoop toch door elektrolyse van water met 'groene stroom'. Ik hoop, dat men daar snel openheid over geeft.

Verzonden: 12/11/2022 5:48:12 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: ingenieursbureau

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Transport middels synthetisch methanool

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

technische haalbaarheid

92250338_8363403_waterstofnetwerk.pdf

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

ja

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

nee

Geachte dames/heren

Uit onderzoek van de Kon. Marine blijkt, dat staal niet geschikt is voor opslag en transport van waterstof. Het eerste element in het periodiek systeem gaat volgens dat onderzoek door een staalleging heen. Het onderzoek is al enige tijd geleden gepubliceerd in *Schip en Werf, de Zee*. De marine wilde per tankschip waterstof uit Afrika halen. Schepen, die al wel op waterstof varen hebben kunststof coating in de tanks. Wat moet met de aardgasleidingen gebeuren om ze geschikt te maken voor waterstoftransport?

Is het niet voordeliger om synthetisch methaan te maken met CO₂ en H₂, dat bijna met aardgas overeen komt? Bij verbranding ontstaat weliswaar weer CO₂, maar het is gelijk aan de toegevoegde hoeveelheid gebruikt om synthetisch methaan te maken.

Hoe gaat het met de opslag van waterstof? Vloeibaar te maken of hoge druk lijkt me economisch op de duur onrendabel.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 12/14/2022 3:12:15 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Leg het netwerk buitengaats of langs de dijk rechtstreeks van de Eemshaven naar Delfzijl.

Een andere optie is om het net over land doormiddel van boring aan te leggen.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik stel voor om de schadeloosstelling die er komt belastingvrij beschikbaar te stellen zodat deze niet bij de winst wordt opgeteld.

Een andere mogelijkheid is, als het een commerciële operatie is om een jaarlijkse vergoeding aan de betrokkenen beschikbaar te stellen.

Er dient duidelijkheid te komen of, indien het net over een perceel wordt aangelegd, dit perceel niet mag worden gebruikt voor andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld de aanleg van zonnepanelen.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/14/2022 3:18:31 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Op dit moment niet.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik maak mij zorgen welke lekverliezen kunnen optreden in buisleidingen en materialen, zoals pakkingen bij, opslag waterstof in zoutcavernes. Hoe lekbestendig zijn zoutcavernes.

Ik wens dat over 10 tot 15 jaar een evaluatie plaatsvindt van de (effecten) van waterstofleiding met als voorbeeld de gaswinning in Groningen en de lessen die hieruit worden getrokken.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Enigszins. Ik mis voldoende technische kennis om mijn vragen concreet te kunnen beantwoorden.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Niet direct

Verzonden: 12/15/2022 11:16:57 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Mijn gasleiding hier in Westerwolde is geschikt voor waterstofgas en als wij burgers eerder ipv één grote fabriek hier op aangesloten worden, behoeven wij niet duur om te schakelen. Van het gas af ombouwen is hier veel moeilijker en kostbaar. De omschakeling van de centrale verwarming is geen probleem en ik hoef dan ook niet voor duizenden euro's te investeren. Ook minder investeringen op het elektrische hoofdnet want we gaan dan ook op waterstof rijden. Want heel Nederland kan toch niet elektrisch rijden omdat het hoofdnet niet zoveel stroom kan transporteren. Door de privatisering van het elektrische hoofdnet is er al jaren veel te weinig geïnvesteerd in het net waardoor de aandeelhouders veel geld hebben verdiend en nu is het te laat door de grote achterstand op onderhoud en uitbreiding. Zelf moeten wij burgers zonnepanelen aanschaffen doordat zij hun werk niet kundig hebben uitgevoerd. Daarom help de burgers snel aan waterstofgas aan huis als vervanging van aardgas.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Gebruik de kennis van de burger en door goede informatie voelen zij zich dan ook betrokken wat het proces dan ook weer ten goede komt.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja, alleen om dit formulier te vinden heb ik twee keer moeten bellen voor hulp om het te vinden.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Betrek de burger erbij, graag ook voorlichting in Westerwolde

Verzonden: 12/15/2022 5:16:25 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Grondeigenaar

(Mede) namens:

Organisatie: Grondeigenaar

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Ik vind dat de buisleiding ook langs de Dollard kan worden aangelegd. Dit is ook het geval bij de buisleiding vanuit Noorwegen.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik vind dat de toekomstige baten van de buisleiding met voorrang ten goede moeten komen van de particulieren in het aardbevingsgebied, die leveren al zoveel aan Zuid-Nederland.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

In volgende informatiebijeenkomsten moet duidelijker worden gemaakt waar de buisleiding komt.

Verzonden: 12/15/2022 5:18:33 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Nee.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik ben er voorstander van dat zo snel als mogelijk ook dorpen zoals Siddeburen en Tjuchem mee kunnen liften in de aansluiten van de waterstofleiding van de industrie zodat de particulieren niet alleen mede de lasten dragen van deze ontwikkeling maar ook met voorrang kunnen profiteren van de baten.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Voor mij is het feitelijke tracé niet zo van belang, maar ik vind het als geheel een positief project.

Verzonden: 12/15/2022 5:20:49 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Volg zoveel mogelijk het nieuwe N33 tracé (verdubbeling N33).

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik wens dat er een landbouweffectrapportage wordt gemaakt.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Voer ook gesprekken met LTO over het tracé.

Verzonden: 12/16/2022 12:09:40 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Ik zou graag willen dat het waterstofnetwerk beschikbaar komt voor deze regio. Wellicht kan een dorp of een zorginstelling als proefproject dienen. Ik denk dat dit interessant is voor de regio omdat de burger dan betrokken wordt bij het project. De huidige cv-installaties zijn eenvoudig om te bouwen op waterstof. Dit zou als proefproject hier in de regio kunnen worden gestart.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/16/2022 12:14:08 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik vind het overweldigend wat ik vanavond bij de informatiebijeenkomst in Roodeschool allemaal zie en hoor. We zullen inderdaad iets moeten doen met de energievoorziening. Waterstof lijkt mij een goede oplossing voor het energieprobleem. We moeten zorgen dat we onafhankelijk zijn van mensen die de toevoer van energie negatief beïnvloeden.

Ik wil wel meegeven dat alle risico's duidelijk in beeld moeten worden gebracht en goed moeten worden onderzocht, voordat besluiten genomen worden.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ik vind de informatie-avond een hele goede en laagdrempelige manier om mijzelf te informeren over wat er gaat gebeuren. De opkomst is groot en dat toont wel aan dat het energievraagstuk leeft in deze omgeving.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/16/2022 12:18:09 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

De kortste route voor de waterstofleiding is langs de dijk van de Eemshaven naar Delfzijl. Dit in plaats van de route die nu in gedachte is – route 1 en 2.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ik vind dit wel in orde.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik heb wel een andere suggestie:

Ik hoor altijd dat we royaal worden vergoed. Ik ben zelfstandig ondernemer. Maar als ik een goed jaar heb als ondernemer gaat er ook veel geld naar de Belastingdienst. Daar heb ik weinig aan. Ik zou liever een belastingvrije vergoeding willen. Die noem ik royaal. Dus: maak die royale vergoeding belastingvrij.

Als er toch gekozen wordt voor tracé 1 en/of 2: geef ik de suggestie om dat tracé te boren in plaats van open graven. Boren leidt tot minder hinder op mijn bedrijfsvoering

Verzonden: 12/16/2022 12:20:42 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Ik zie graag dat het tracé van de waterstofleiding langs de dijk van Eemshaven naar Delfzijl gaat lopen. Ik stel dit voor om de impact op de landbouwgrond te beperken.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik wil graag dat de omgeving betrokken wordt en op de hoogte wordt gehouden van de plannen. Ik mis in dit geheel LTO.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja, het is laagdrempelig.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/16/2022 12:25:20 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik wil weten wie de pijpleidingen van het waterstofnetwerk Noord-Nederland betaalt. Het gaat over een waterstofnetwerk voor de industrie. Ik heb er als burger niets aan. Ik wil weten of de burger dit project betaalt.

Verzonden: 12/16/2022 12:27:42 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED].

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik vind het mooi wat er gaat gebeuren. Ik vraag bij de aanleg van het netwerk wel aandacht voor het dorp Tjuchem. Verder vind ik de toepassing van waterstof heel mooi.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/16/2022 12:30:23 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik zou het een goed idee om de nieuw aan te leggen waterstofleiding langs de zeedijk aan te leggen.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/16/2022 12:35:13 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Valgenweg

Huisnummer: 1

Postcode: 9936 HV

Woonplaats: Farmsum

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: PPG

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik zou graag willen dat de nieuwe waterstofleiding tot aan de Valgenweg wordt doorgetrokken. Daarmee kan mijn bedrijf aansluiten op het waterstofnetwerk.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 12/19/2022 5:53:46 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Betreft: Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord

Geachte [REDACTED]

Ik heb geen vraag betreft het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord, slechts een opmerking.

Het project zal plaats vinden ongeacht wat de inwoners er van vinden.

De provincie gaat al gebukt onder allerlei landschap-vervuilende uitgevoerde projecten zoals de hoogspanningsmasten, de aardgasstations, de energiecentrales, de windmolens, de zonnepaneelvelden.

Het Waterstofnetwerk kan daar nog wel bij, want het landschap van de provincie Groningen is al kapot gemaakt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Betreft: Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord

Geachte [REDACTED].

Ik heb geen vraag betreft het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord, slechts een opmerking.

Het project zal plaats vinden ongeacht wat de inwoners er van vinden.

De provincie gaat al gebukt onder allerlei landschap-vervuilende uitgevoerde projecten zoals de hoogspanningsmasten, de aardgasstations, de energiecentrales, de windmolens, de zonnepaneelvelden.

Het Waterstofnetwerk kan daar nog wel bij, want het landschap van de provincie Groningen is al kapot gemaakt.

Met vriendelijke groet,

Bewoner,

[REDACTED]

[REDACTED]

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Betreft: Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord

Geachte [REDACTED]

Ik heb geen vraag betreft het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord, slechts een opmerking.

Het project zal plaats vinden ongeacht wat de inwoners er van vinden.

De provincie gaat al gebukt onder allerlei landschap-vervuilende uitgevoerde projecten zoals de hoogspanningsmasten, de aardgasstations, de energiecentrales, de windmolens, de zonnepaneelvelden.

Het Waterstofnetwerk kan daar nog wel bij, want het landschap van de provincie Groningen is al kapot gemaakt.

Met vriendelijke groet,

Bewoner,

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Betreft: Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord

Geachte

Ik heb geen vraag betreft het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland-Noord, slechts een opmerking.

Het project zal plaats vinden ongeacht wat de inwoners er van vinden.

De provincie gaat al gebukt onder allerlei landschap-vervuilende uitgevoerde projecten zoals de hoogspanningsmasten, de aardgasstations, de energiecentrales, de windmolens, de zonnepaneelvelden.

Het Waterstofnetwerk kan daar nog wel bij, want het landschap van de provincie Groningen is al kapot gemaakt.

Met vriendelijke groet,

Bewoner,

Verzonden: 12/24/2022 3:50:30 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

bij het aanleggen van de leidingen moet meteen rekening worden gehouden met nabij liggende dorpen, zodat daar tzt ook op aangesloten kan worden.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

zijn alle industrieterreinen betrokken?

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

ik heb blijkbaar info hierover gemist; kwam het vandaag toevallig tegen.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

geen

Verzonden: 1/7/2023 1:06:02 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens: Ik ben aanspreekpunt namens Dorpsbelangen Spijk

Organisatie: Stichting Dorpsbelangen Spijk

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Zie bijgevoegd Word-bestand (bijlage 1). Wij vinden het belangrijk dat de context/situatie van het gebied ook duidelijk in beeld is. Daardoor wordt duidelijk welke waarden, belangen en andere ontwikkelingen spelen in het projectgebied. Voordat we ingaan op de vraag voor andere mogelijke oplossingen, geven we daarom eerst een schets van de situatie.

92604849_8450740_Reactie_DBS_Waterstofnetwerk_Noord-_bijlage_1.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijlage 2

92604849_8450741_Reactie_DBS_Waterstofnetwerk_Noord-_bijlage_2.pdf

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Wij onderschrijven, te beginnen met de huidige reactie, van harte uw doelstelling: 'Met de participatie in dit project willen we kennis en advies van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen verzamelen en waar nodig en mogelijk rekening houden met waarden in het gebied en het landschap. Via een zorgvuldig participatieproces wordt aanvullende informatie over het gebied verzameld en mogelijke andere oplossingen in beeld gebracht' (pagina 14, Voornemen en voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord).

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Wij onderschrijven de uitgangspunten (op pagina 15) die u hanteert om de communicatie optimaal te laten verlopen.

Bijlage 1 reactie Dorpsbelangen Spijk Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord

Inleiding/context/situatie

Bewoners van met name de dorpen Oudeschip en Spijk (en omgeving waaronder omringende buurtschappen) hebben al jaren last van de bestaande activiteiten in de Eemshaven. Denk hierbij aan geluidsoverlast, luchtkwaliteit, lichtvervuiling, veroorzaakt door o.a. de RWE centrale, datacenters, windmolens, hoogspanningsmasten en de daarmee samenhangende verkeersdruk(te) (o.a. sluisverkeer op smalle wegen en in dorpen). Vanuit een breder perspectief spelen ook nog andere zaken een rol. Tijdens de bouw van nieuwe fabrieken, datacenters e.d. wordt gebruik gemaakt van honderden, zo niet duizenden, veelal tijdelijke werknemers die niet in de buurt van de Eemshaven wonen. Dit brengt veel werkverkeer met zich mee wat extra druk(te) legt op wegen en voor meer CO2 uitstoot zorgt. Het huisvesten van veelal buitenlandse tijdelijke werknemers in de omliggende dorpen legt enerzijds een extra claim op de toch al onvoldoende woningvoorraad voor andere doelgroepen. Anderzijds nemen, begrijpelijkerwijs, tijdelijke inwoners niet of nauwelijks deel aan het dorpsleven wat niet bevorderlijk is voor de sociale cohesie van gemeenschappen.

De geplande uitbreiding van de Eemshaven, het zogenoemde Oostpolder project, zet de leefomgeving verder onder druk. Daar komt dit waterstof-project dan nog weer bij. En ... de omgeving behoort tot het aardbevingsbied. Kortom, dit alles zorgt voor een cumulatie van (negatieve) invloeden voor onze leefomgeving!

Wij dringen er op aan dat u de hierboven geschetste context nadrukkelijk meeweegt in uw plannen.

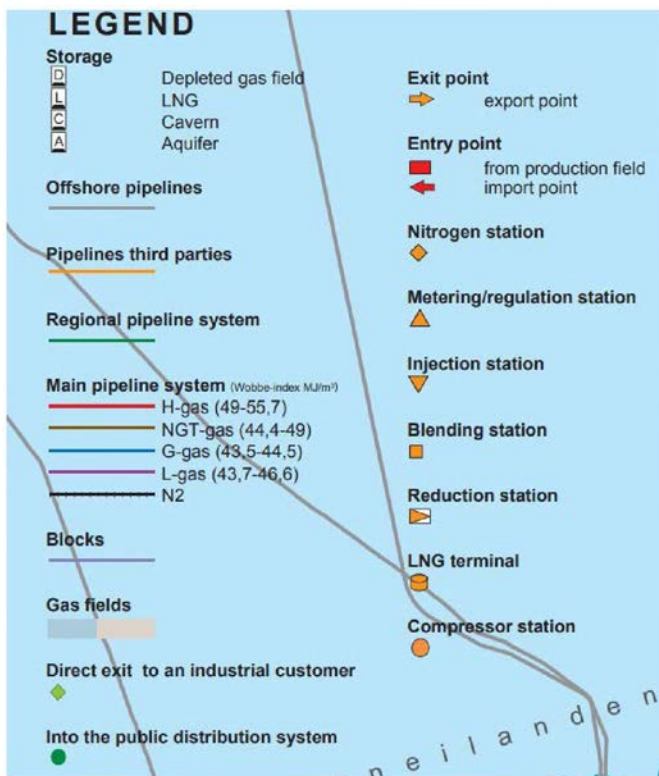
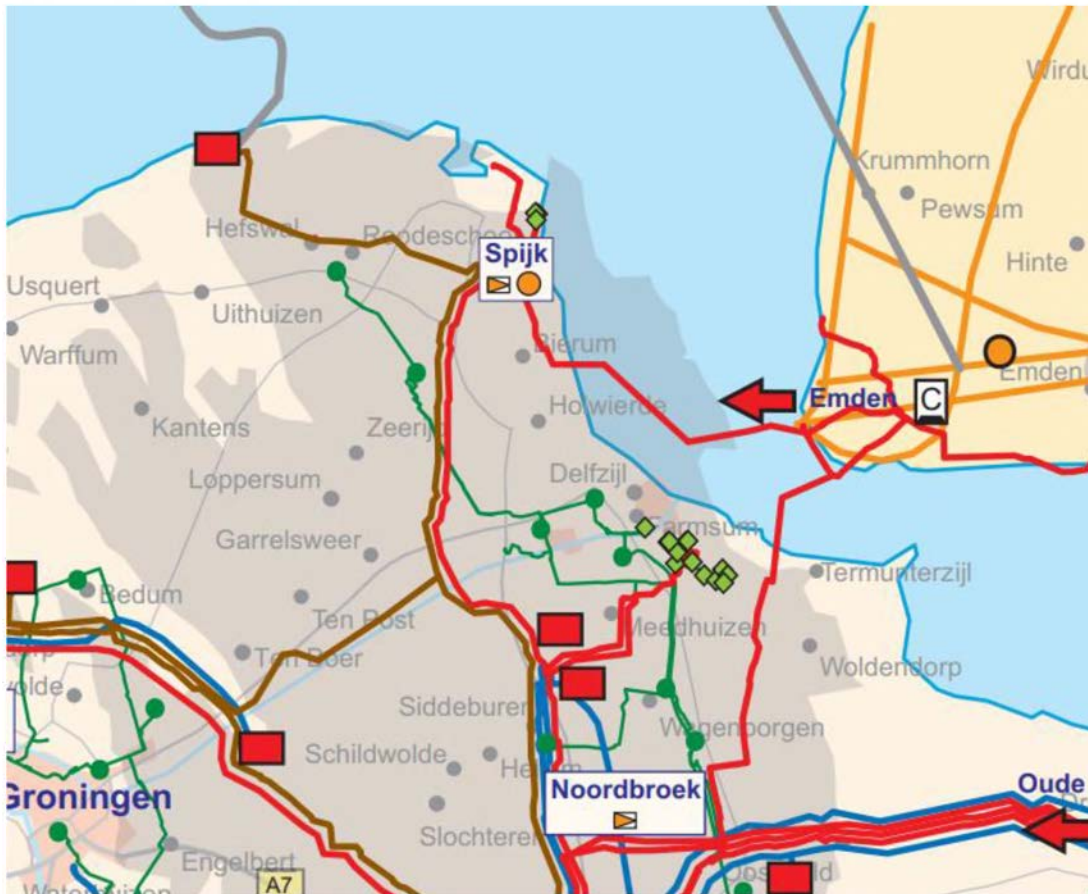
Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave

Er wordt vanuit gegaan dat o.a. voor het gedeelte Eemshaven – Tjuchem een nieuwe pijpleiding voor waterstof naast een bestaande gasleiding moet worden aangelegd. Er liggen in dit gebied echter twee bestaande, gebundelde gasleidingen, zie:

<file:///C:/Users/31610/Downloads/Gastransportkaart%20GTS%202015%20final.pdf> en een hiervan afgeleide vergrote uitsnede van het gebied (zie bijlage 1 hierna).

- Waarom is het niet mogelijk om één van deze leidingen te gebruiken c.q. geschikt te maken voor het vervoer van waterstof?
- Is het een optie om een meer rechtstreekse en dus kortere verbinding met Delfzijl door het water (de Eems) te realiseren?
- Kan de industrie in Delfzijl niet haar eigen waterstof produceren? Is er naar gekeken of dit een optie is? Bijvoorbeeld het uit reststromen waterstof produceren naast andere alternatieven die er zijn voor waterstof productie.

Bijlage 1: 'Gastransportkaart, detailkaart'

Ontleend aan: <file:///C:/Users/31610/Downloads/Gastransportkaart%20GTS%202015%20final.pdf>

Bijlage 2 reactie Dorpsbelangen Spijk Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

- Wij zien graag dat het project zich niet beperkt tot alleen toepassingen van waterstof voor de industrie, leveranties aan landelijke netwerken en export naar het buitenland. Gezien de geschetste context willen wij, als direct omwonenden, ook vruchten plukken van de ontwikkelingen in de Eemshaven. Te denken valt aan maatregelen om bewoners en (agrarische) bedrijven aan te sluiten op warmtenet-achtige toepassingen in plaats van het verwarmen op gas. Toegesplitst op het waterstofproject zien wij graag dat ook onze woningen en (agrarische) bedrijfspanden, waar mogelijk en gewenst, binnen enkele jaren kunnen worden aangesloten op het waterstofnetwerk. Wellicht past dit nog niet in deze fase van het project, maar er kan al wel plan-technisch en qua grondwerk op geanticipeerd worden, zo lijkt ons. In dit verband verwijzen wij naar de initiatieven 'Waterstofwijk Wagenborgen' <https://www.enexisgroep.nl/nieuws/eerste-woonwijk-uit-de-jaren-70-gaat-over-op-waterstof/> en Waterstof Hoogeveen: <https://www.waterstofhoogeveen.nl/> Het hierboven genoemde past ook perfect in de plannen van staatssecretaris Vijlbrief om het aardgas vrijmaken van het bevinggebied: <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/980921/staatssecretaris-overweegt-aardgasvrij-maken-van-het-hele-bevinggebied>. Een aandachtspunt is dus om ook netbeheerders, zoals Enexis, nadrukkelijk te betrekken bij het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord.
- Verder willen wij erop wijzen dat gedurende de bouw moet worden voorkomen dat onnodig veel CO2 wordt uitgestoten en overlast ontstaat zoals bijv. sluisverkeer door bouwverkeer, transport e.d. Dit kan voorkomen c.a. verminderd worden door zoveel mogelijk gebruik te maken van plaatselijke/regionale leveranciers van materialen, middelen en mensen en (tijdelijke) huisvesting op of rondom de bouwlocatie.
- **Kortom:** Wij dringen aan op koppelkansen, waarbij de bewoners niet alleen de lasten ervaren, maar ook van de lusten kunnen profiteren!

Verzonden: 1/7/2023 5:24:46 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Wanneer ik kijk naar het traject van Appingedam naar Groningen zie ik dat er een gemiste kans is om de industrie die zich concentreert langs de A7 tussen Scheemda en Groningen ook aan te sluiten zonder hiervoor veel extra kilometers leiding aan te leggen. Ook past het binnen de kaders om het netwerk langs provinciale wegen te positioneren.

92606433_8451167_Alternatief_door_midden_groningen.jpg

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Blijf in gesprek met de inwoners en kijk ook naar de regiovisie A7-N33 waarin industrie en bedrijventreinen ook meegenomen worden.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Voor nu denk ik dat het breed betrekken van alle inwoners van het gebied een goede zaak is

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Geen extra suggesties. Ik zou het alleen goed vinden wanneer er iets meer argumentatie en achtergrond gegeven zou worden waarom bepaalde keuzes gemaakt worden

Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord

Verzonden: 1/11/2023 10:05:01 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

In het bedrijfsleven zijn meer mogelijkheden om zuiniger met energie om te gaan dan bij de burgers. Draai daarom de prioriteit om: voorzie eerst de burgers van een waterstofaansluiting en daarna pas de industrie.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik wil graag dat er binnen 5 jaar ook een waterstofaansluiting naar mijn woning gerealiseerd wordt.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 1/11/2023 10:08:56 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: .

Straat: [REDACTED]

Huisnummer:

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: Bewoners van de wijk Westerdraai in Appingedam

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zorg bij de aanleg van het hoofdnet gelijktijdig voor de aftakkingen naar woningen, scholen, wijkvoorzieningen, enz.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ik (wij) wonen in de Westerdraai, een wijk in Appingedam die met minimale middelen wordt versterkt. Echter, ook verduurzaming van onze woningen vinden wij van groot belang. Daarin voorziet de versterking niet. Daarom willen wij op korte termijn dat onze woningen worden aangesloten op het waterstofnet zodat wij wat energiegebruik kunnen verduurzamen.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 1/11/2023 10:13:08 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer:

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: -

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik pleit ervoor dat de bestaande gasleidingen van Enexis worden gebruikt om waterstof naar de woningen te brengen, liefst met een zodanige aansluiting dat ombouw van huishoudelijke apparatuur niet nodig.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik stel voor om een betere locatie voor de informatiebijeenkomsten te kiezen. Bijvoorbeeld wegrestaurant Eemshaven in Losdorp aan de N33.

Verzonden: 1/11/2023 10:34:18 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik wil graag duidelijkheid en in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden als er op mijn percelen gewerkt gaat worden. Ik wil dit weten met het oog op de planning van mijn activiteiten. Bij mijn bedrijfsvoering is een jaar vooruit plannen veelal noodzakelijk als het om landgebruik gaat.

Verzonden: 1/11/2023 10:37:58 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik geef mee om de waterstofleidingen zo ver mogelijk buiten Appingedam aan te leggen. Ik heb grond voor mijn koeien, en wil voorkomen dat ik ze niet kan weiden. Ik wil ze altijd kunnen weiden, net zoals nu ook het geval. Ik zou graag willen dat u mijn suggestie meeneemt in de concept-notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Verzonden: 1/11/2023 10:41:37 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Optie 2, gaat over het weidevogelgebied. Daar is een rustperiode van kracht van 1 april tot ten minste 15 juni. Ik wil dit als aandachtspunt meegeven. Om de weidevogels een goed broedgebied te geven, dient bij de aanleg van het leidingnetwerk, rekening te worden gehouden met deze rustperiode.

Verzonden: 1/12/2023 8:48:25 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED].

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: -

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik woon vlakbij een gasafsluiter en gezien waterstof erg vluchtig gas is maak ik mij zorgen over de veiligheid. Ik wil weten hoe ik op dit punt gerustgesteld kan worden. Ook wil ik weten wat het effect van de waterstofleiding op de waarde van mijn woning. Toen zestien jaar geleden de gasleiding werd aangelegd is er overlast ontstaan door uitdroging door het wegtrekken van grondwater. Dat leidde ook tot verzakking van mijn woning.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Mijn broer, die 100 meter verderop woont heeft geen brief ontvangen.

Verzonden: 1/12/2023 8:51:43 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: -

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Liever de bewoners bij voorrang of gelijktijdig met de industrie aansluiten op het waterstofnet.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Na alle ellende die wij in Groningen hebben doorgemaakt en nog doormaken zouden wij het zeer op prijs stellen als de waterstofleiding gelijktijdig voor de industrie en voor de bewoners wordt aangelegd. Dit zou een belangrijke stap zijn om het draagvlak van de bevolking te krijgen.

Ook vinden wij het belangrijk -gezien de andere samenstelling van waterstof dan gas- dat goed wordt onderzocht wat de effecten op de bodem zijn.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

De datum waarop de informatiebijeenkomst plaatsvindt is na de aanvankelijke publicatie een maand geleden nergens meer te achterhalen.

Verzonden: 1/12/2023 8:55:43 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED].

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Welke overheidsinstantie wordt de trekker van het project en hoe is de rolverdeling tussen rijksoverheid, provincie en Hynet?

Komt de buizenzone die de provincie destijds langs de N33 geprojecteerd heeft, weer in beeld? Hoe verhoudt de eventuele verbreding van de N33 zich tot het bovenstaande?

Wij weiden onze 140 koeien 200 dagen per jaar aan de oostzijde van de N33 die de koeien via een veetunnel bereiken terwijl onze bedrijfsgebouwen zich aan de westzijde van de N33 bevinden. Door de aanleg van de waterstofbuis zal onze bedrijfsvoering ernstig worden belemmerd.

Als daarnaast de N33 wordt verdubbeld, komt de uitvoering in onze bedrijfsgebouwen terecht. Onze oproep is om bij de tracékeuze hiermee serieus rekening te houden.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Mijn vragen konden tijdens deze informatiebijeenkomst niet voldoende worden beantwoord. Dit is wat mij betreft een aandachtspunt voor de toekomst.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ik wil meer in detail geïnformeerd worden over de procedurele- en met name de planologische aspecten van het project.

Verzonden: 1/12/2023 8:58:37 AM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

-

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja, ik ben heel tevreden over de bijeenkomst en alles wat ik heb gehoord.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Ja, ik heb hier veel gehoord en ben hierdoor geprikkeld om meer te horen over het vervolg.

Verzonden: 1/18/2023 11:30:16 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

In het algemeen wordt er van uit gegaan dat een zo breed mogelijk aantal bronnen van duurzame energie, of dat nu elektriciteit dan wel warmte betreft, toegepast dient te worden.

Waarom voor elektriciteit onevenredig zwaar geleund wordt op wind en zonneenergie, beide qua beschikbaarheid onvoorspelbaar, is mij een raadsel.

De productie van waterstof leunt, zo is mijn indruk op basis van de voorliggende plannen, weer op electriciteit. Nog los van de onvoorspelbare beschikbaarheid daarvan, geldt dat een aanzienlijke hoeveelheid energie gaat zitten in de productie van waterstof.

Waarom niet een aanzienlijk gedeelte van de duurzame energie behoefte ingevuld zou kunnen worden met diepe tot zeer diepe aardwarmte is mij een raadsel. Additioneel voordeel zou dan zijn dat deze energie dag en nacht beschikbaar is, ook als het windstil is. Zowel warmte als elektriciteit kan dan opgewekt worden.

Het kennisinstituut TNO schatte onlangs in dat via een alleszins haalbaar groeitraject 25-35% van de landelijk benodigde elektriciteits- warmtebehoefte (huishoudens en industrie) gedekt zou kunnen worden.

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Even terug in de geschiedenis.

Op basis van vele studies o.a. van Shell en Exxon, in hun jointventure NAM, werd er van uitgegaan dat absoluut geen sprake zou zijn van aardbevingen bij de exploitatie van de Slochteren gasbel. Dit was de wijsheid van eind 50-er 60-er jaren.

Nu weten we wat deze wijsheid waard was.

Ter hoogte van de ondergrondse zoutkoepel ter hoogte van het gehucht Zuidwending bij Veendam vinden ondergrondse werkzaamheden plaats (trouwens niet alleen daar maar ook elders in de regio). Het gaat hier om o.a. het realiseren van ondergrondse holten (zgn. cavernes), bedoelt voor de ondergrondse opslag van allerlei materialen (in de toekomst o.a. ook perslucht en waterstof). Het vrijkomende materieel (zout van de Zechstein formatie) wordt verkocht door Nedmag.

Er is een essentieel met de situatie rond de voorbereiding van de exploitatie toentertijd van het aardgas en de exploitatie nu van beoogde opslagfaciliteiten voor waterstof en perslucht. Toentertijd kon men beweren dat er geen aardbevingen zouden plaatsvinden (een bewering die onjuist is gebleken, met ongekende repercussies). Nu kan dat niet meer omdat nu al, samenhangend met de

al in gang gezette ondergrondse werkzaamheden in de Zuidwending zoutdiapir, er aardbevingen plaatsvinden.

Het is ongeloofwaardig bij een inloopbijeenkomst als die over het waterstofnetwerk hier niet ook over te berichten.

Opslag van waterstof en perslucht in de ondergrond bij Zuidwending is spelen met vuur en de veiligheid.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Nee.

De informatie die geboden wordt kan het best gekenschetst worden als public relation c.q. promotie. 'Betrekken bij' vereist ruimhartig informeren, waarbij het de initiatiefnemers van al dit moois ook zou sieren om kritische geluiden een plaats te geven. Menig pr expert zou u kunnen vertellen dat u daarmee ook vertrouwen wekt en aan draagvlak werkt. Daarmee geeft u werkelijk inhoud aan participatie.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

In het verlengde van mijn vorige opmerkingen zou ik u willen suggereren op werkelijke participatie in te zetten en participatie niet tegemoet te treden als verplicht nummer, waarbij u slechts aast op het kunnen plaatsen van een vinkje bij het wettelijke vereiste aspect 'participatie'. U biedt informatie, de facto slechts pr waarbij de zegeningen van waterstof worden bezongen, stelt burgers in de gelegenheid op de pr te reageren, regelt evt. nog een avondje voor burgers hier en daar, en plaatst een vinkje dat u aan participatie heeft gedaan. Die participatie kan mij dan gestolen worden.

Participatie vereist volledige, zo objectief mogelijke, zo makkelijk mogelijk bereikbare informatie en informatievoorziening. Betrek daarbij ook organisaties buiten partijen die nu betrokken zijn bij de realisatie van het waterstofnetwerk. Waarbij ik er trouwens op wijs dat het volstrekt onwenselijk is dat er nu een congsie lijkt te ontstaan tussen grote marktpartijen en de overheid (w.o. het ministerie van EZK) die gezamenlijk een al omvattend project gaan uitvoeren dat een buitengewoon grote impact gaat hebben op de samenleving.

Verzonden: 1/19/2023 3:45:19 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

tot nu toe nog niet

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Mocht het zo zijn dat traject voor een deel over onze grond gaat, of dat bedrijf daar in meer of mindere mate hinder van kan ondervinden, bereikbaarheid klanten/ leveranciers; wij zijn een bedrijf met seizoen producten, wat betekent dat indien er op of nabij 1 van onze percelen gegraven o.i.d. moet worden, wij alleen planten kunnen verplaatsen tussen 15 oktober en 15 maart. Ook zal het verplanten of verplaatsen kosten en omzeterderving met zich meebrengen, niet alleen door werkuren, maar ook groeiachterstand.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Wij willen indien nodig graag meedenken om te voorkomen dat er kosten, onkosten of omzeterderving gemaakt gaat worden.

En willen graag op de hoogte gehouden worden.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Graag een duidelijkere kaart van het traject

Verzonden: 1/19/2023 8:55:42 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: 9

Postcode: 9202 PD

Woonplaats: Drachten

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: LTO Noord

Organisatie: LTO Noord

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Zie brief 00223.

92840631_8498308_00223-

brf_Bureau_Energie_ivm_reactie_LTO_Noord_op_voornemen_en_participatie_waterstofnetwerk_Noord_Nederland.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zie brief 00223.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Zie brief 00223.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Zie brief 00223.

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Vestiging Drachten
 Lavendelheide 9
 9202 PD Drachten

Postadres
 Postbus 186
 9200 AD Drachten

Datum: 19-01-2023 Referentie: 00223/gr/tw-nv

Hoofdkantoor
 Zwartewaterallee 14
 8031 DX Zwolle

Betreft: reactie LTO Noord op voornemen voor participatie
 (project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord)

Geachte heer/mevrouw,

Onlangs hebt u het voornemen en voorstel voor participatie project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord ter inzage gelegd. Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord wil, met het oog op de belangen van haar leden in het plangebied, reageren op dit voornemen en voorstel voor participatie.

De landbouw en hiermee de grondeigenaren verdienen uitgebreider benoemd en uitgewerkt te worden dan kort op blz. 15, punt 6, lid 3 als "vertegenwoordigers van grondeigenaren". Dit omdat de landbouw nodig is voor de realisatie van het initiatief en de aanleg van het Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord directe gevolgen heeft voor de bedrijven. Daarnaast zijn de boeren de enige grondeigenaren in het tracé die deze gronden direct gebruiken om inkomen te genereren. Dit in tegenstelling tot alle andere belanghebbenden.

LTO Noord stelt voor de landbouw vanwege het belang en de impact een apart hoofdthema te laten zijn in het voornemen voor participatie en bij de aanstaande NRD, MER en IEA en niet als subthema onder andere thema's (zoals milieu, ruimte of gebruiksfuncties) onder te brengen. En dat de uitwerking van de agrarische waarden als criterium in het beoordelingskader van de latere NRD voor de MER en IEA zichtbaar terugkomt.

Voor LTO Noord zijn onderstaande aspecten van belang bij participatie

Aspecten
1)de doelen van participatie
2)opstellen van een plan
3)randvoorwaarden
4)belang landbouw als stakeholder
5)mate van uitwerking / kwaliteit effectbeoordelingen
6)besluitvorming
7)onderzoeksvragen
8)werkvorm
9)bestuurlijke betrokkenheid
10)resultaten
11)planning

1. De doelen van participatie

Reactie LTO Noord:

De belangen voor de landbouw zijn te duiden in vier inhoudelijke onderwerpen die procesmatig geduid kunnen worden in drie procesmatige aspecten (zie de twee onderstaande tabellen).

Inhoud : de belangen van de landbouw zijn te duiden in vier aspecten.

	Onderwerp	Werkwijze	Gewenst Resultaat
A	Tracékeuze	Volwaardige inbreng van aspecten die voor bedrijfsvoering van belang zijn voor behoud van de toekomstwaarde. Via de uitwerking van de agrarische waarden. Raadpleging deskundigen. Beoordeling uitgangspunten, bouwstenen, uitwerking en vaststelling door werkgroep landbouw. Inzet beschikbare instrumenten.	Minst bezwaarlijk tracé Akkoord grondeigenaren Akkoord bestuurders
B	Cultuurtechniek	Beoordeling cultuurtechnisch rapport en cultuurtechnische standaard (CTS). Raadpleging deskundigen. Middelvoorschriften i.p.v. doelvoorschriften. Controle tijdens de aanleg (aanspreekpunt cultuurtechniek (i.p.v. na de aanleg. Inzet vertrouwenspersoon voor na-schade. Hoogtemeting 1-3-5 jaar.	CTS als bijlage bij de aanbesteding en als garanties voor de grondeigenaar. Akkoord grondeigenaren Akkoord bestuurders
C	ZR voorwaarden	Toetsing algemene voorwaarden en zakelijk recht (ZR) door deskundigen (advocaten, waaronder duur en wijze van betaling (éénmalig of periodiek). Werkgroep landbouw informeren en ter beoordeling voorleggen.	Model ZRO Akkoord grondeigenaren Akkoord bestuurders
D	Tarieven en rekenwijze	Uitwerken en vaststellen tarieven. Transparante opbouw rekenwijze. Toetsing deskundige LTO NL en Gasunie. Werkgroep landbouw informeren en ter beoordeling voorleggen.	Transparante opbouw tarieven en rekenwijze Akkoord grondeigenaren Akkoord bestuurders

Proces : de belangen van de landbouw zijn de duiden in drie aspecten.

	Aspect	Werkwijze	Rol
A	Draagvlak en mandaat	Werkgroep landbouw (alleen agrarische grondeigenaren) Raadplegen deskundigen	Duiding en uitwerking van de landbouwvraagstukken Uitkomsten zijn basis voor de uitvoering Betrokkenheid grondeigenaren Keuze onderzoeksvragen en inzet deskundigen Invloed en regie op proces en inhoud landbouwvraagstukken
B	Transparantie	Werkgroep landbouw Instelling werkgroep deskundigen	Positie en inbreng grondeigenaar versterken Via bijeenkomsten-ambtelijke en bestuurlijke contacten, deskundigen en werkgroep landbouw
C	Proces en project afspraken	Werkgroep landbouw Raadplegen deskundigen Inzet stakeholder	Financiële proces-en projectafspraken (beschikbaar stellen van budget) Inhoudelijke proces-en projectafspraken Planning

2. Opstellen van een plan

In het voorstel voor samenwerking (participatie) staat bij Deel II punt 6, lid 3 (blz. 15) dat onder professionele en maatschappelijke organisaties o.a. ook vertegenwoordigers van grondeigenaren wordt verstaan.

Reactie LTO Noord:

De aanleg van waterstofleidingen heeft directe gevolgen voor landbouw, de intensiteit verschilt per voorkeurstracé. LTO Noord is voorstander van een uitgewerkt participatieplan voor het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord met een nadrukkelijke rol voor de agrarische ondernemers in dit gebied.

3. Randvoorwaarden

Voor LTO Noord is naast de inhoudelijke en procesmatige aspecten ook de condities voor samenwerking van belang zoals in onderstaande tabel weergegeven.

Conditie voor samenwerking vanuit de landbouw voor een goede samenwerking zijn	
Belangen / Ambitie	Zijn de belangen in beeld en creëren we waarde voor de landbouw. De landbouw (die door het beleidsvoornemen geraakt wordt) te betrekken. De gevolgen onderzoeksvragen worden (h)erkend, inzichtelijk gemaakt en uitgewerkt.
Organisatie	Organisatie van de samenwerking, besluitvorming: de inbreng van stakeholder en uitkomsten van onderzoek worden serieus meegewogen voorafgaand en na de keuze van een VKA, de keuzes zijn gemotiveerd en onderbouwd zodat deze voor de landbouw herleidbaar zijn.
Relatie	persoonlijke samenwerking en vertrouwen.
Proces	bewandelen we samen de goede weg.

4. Belang landbouw als stakeholder

De aanleg van een waterstofnetwerk zal directe gevolgen hebben voor de (bedrijfsvoering) van de landbouw. De analyse van de effecten op de bedrijfsvoering voor landbouw dient daarom een onderdeel te zijn van het afwegingskader om te komen tot een voorkeursalternatief. Met een uitwerking van de agrarische waarden is het mogelijk om de effecten op de landbouw/de bedrijfsvoering in beeld te krijgen om de gevolgen te voorkomen, mitigeren of compenseren.

Onderdelen van de uitwerking van de agrarische waarden zijn:

Uitwerking agrarische waarden
a)tracélengte
- a1 totale lengte van de tracés op land in km (openbare grond, landbouwgrond en andere grond)
- a2 tracélengte in landbouwgrond in km (grasland en akkerbouw)
- a3 aantal perceeieigenaren (agrariërs en hogere / lagere overheden/kerken/etc.)
- a4 tracélengte huiskavels
b)tracélengte in akkerbouwgrond
c)tracélengte in grasland
d) bodemopbouw i.r.t. herstel
-d1 gewas
-d2 bodemsoort
-d3 lengte bouwwegen
-d4 richting drainage
e)plantenziekten (fyto-sanitair)
f)verziltingsrisico
g)warmte en straling ((effecten boven en onder (bodemleven) de grond))
h)aanlegmethode

5. Mate van uitwerking / kwaliteit effectbeoordelingen

Het niveau van de uitwerking (zowel kwalitatief als kwantitatief) dient goed te zijn zodat deze integraal betrokken kan worden in de besluitvorming voor de afweging van een voorkeursalternatief (VKA) en het in gang zetten van een ruimtelijke procedure. En om zicht te krijgen op de effecten en middelen op het voorkomen, mitigeren of compenseren. Blijvende afstemming over de resultaten van de onderzoeken op land via een werkgroep landbouw met een vertegenwoordiging van de grondeigenaren is daarom van belang. LTO Noord onderscheidt onderstaande niveaus in de mate van uitwerking / detaillering van de agrarische waarden:

1	Basis	praktijk-landbouw-juridische kennis en ervaringen (expert judgement/bureaus)
2	Bureaustudie	basis + (voor)toets
3	Landbouwkundige beoordeling (A)	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek
4	Nader onderzoek	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek + landbouwkundige beoordeling + veldonderzoek + metingen en analyses
5	Landbouwkundige beoordeling (B)	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek + landbouwkundige beoordeling + veldonderzoek + metingen en analyses + gedetailleerdere effectbeoordeling indien significante effecten niet uit te sluiten zijn + uitwerking maatregelen ter voorkoming, mitigerend of compenserend.

6. Besluitvorming (governance)

- De positie van grondeigenaren dient sterker te zijn in de besluitvorming. Over land wordt deze groep geraakt, wordt er direct inbreuk gepleegd op het eigendomsrecht en is deze groep nodig voor de realisatie van het initiatief. De voorgenomen besluitvorming is traditioneel ingericht met overheidspartijen (publieke organisaties) wat geen recht doet aan de nieuwe omgevingswet. Voor de realisatie van een opgave is een koppeling met private stakeholders (niet alleen de uitvoering maar ook bij de besluitvorming) goed voor het draagvlak.
- LTO Noord heeft op het thema infrastructuur, leidingen en kabels goede ervaringen met de oprichting van een werkgroep landbouw. De ervaring is dat met een werkgroep landbouw de invloed, de belangen en het bestuur dicht(er)bij de leden/grondeigenaren wordt gebracht.
- Een werkgroep landbouw met als rol:
 - het behartigen van de collectieven landbouwbelangen (zie tabel inhoud op bladzijde 2)
 - het ophalen, duiden en agenderen van (collectieve) vragen en doorverwijzen.
 - signalen en (het) sentiment in het gebied agenderen (aanspreekpunt).
 - delen van kennis, ervaring, netwerk.
 - naast ondersteunend, adviserend ook besluitvormend te zijn op de landbouwonderwerpen.
- De belangen van de landbouw dienen in beeld gebracht te worden zodat deze geagendeerd, uitgewerkt en meegewogen kunnen worden in de besluitvorming. Er worden afspraken gemaakt over de relevante landbouwaspecten van het initiatief vertaald naar onderzoek (voor) en de uitvoering (tijdens de aanleg).

7. Onderzoeksvragen

De landbouw wil de mogelijkheid om bij de bevoegde overheden structureel onderzoeksvragen te agenderen. De onderzoeksvragen dienen aan te sluiten bij de vraagstukken in het gebied en de scope van het project. De norm van best beschikbare informatie is onvoldoende. Waar hiaten in de kennis zit, dient deze in overleg met de regio en grondeigenaren te worden ingevuld.

Een voorbeeld is dat nader onderzoek naar de verstoring van het bodemleven door ontgraving en aanleg van een waterstofnetwerk is gewenst (Bioclear Earth)

<https://www.youtube.com/watch?v=hiAm6PbZARU>.

8. Werkvorm (informatie)

De voorkeur van de landbouw gaat niet uit naar een inloopavond maar een plenaire lokale sessie voor grondeigenaren met de focus op de landbouwaspecten. Ook is - gezien de verschillende belangen tussen agrariërs die geraakt worden door een initiatief en burgers - aparte avonden te organiseren. Stel procesafspraken op (geen inloop- en voorlichtingsbijeenkomsten waar de grondeigenaar onvoldoende zijn inbreng kan leveren) en toets voorstellen bij de werkgroep landbouw (met kennis, ervaring, netwerk op de landbouwonderwerpen en gebiedskennis). LTO Noord verstaat onder draagvlak een gebiedsproces met grondeigenaren op het niveau van een werkgroep landbouw.

9. Bestuurlijke betrokkenheid

Voor de landbouw dient er een bestuurlijke betrokkenheid en verbinding te zijn tussen de overheid, initiatiefnemer en stakeholder. Vanuit de stakeholder is ambtelijk overleg en bestuurlijk overleg met de regionale en lokale overheden en bevoegde gezagen van belang.

10. Wat zijn de resultaten

Onderdelen van het programma zijn:

- a. Voornemen voor participatie
- b. Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD): wat wordt onderzocht en tot in welk detail?
- c. Milieueffectrapport (MER): milieueffecten van de verschillende routes
- d. Integrale Effectenanalyse (IEA): effecten op milieu, omgeving, kosten, landbouw, toekomst vastheid, techniek.

Reactie LTO Noord:

Landbouw dient een apart hoofdthema te zijn in de NRD, plan-MER en IEA en niet als subthema onder andere thema's (zoals milieu, ruimte of gebruiksfuncties) ondergebracht te worden. De uitwerking van de agrarische waarden en het verziltingsonderzoek dient als criterium in het beoordelingskader van de NRD voor de plan-MER zichtbaar terug te komen.

De uitkomsten van de onderzoeken op de landbouwaspecten (uitwerking van de agrarische waarden) dienen onderdeel te zijn van een afwegingskader voor de keuze om te komen tot een voorkeursalternatief naast de standaardaspecten in de MER zoals bodem en water, natuur en landschap, cultuurhistorie en archeologie.

11. Planning

LTO Noord begrijpt de noodzaak voor een projectplanning echter vindt het belangrijk deze niet af te dwingen. Grondeigenaren hebben in dit gebied steeds vaker te maken met de aanleg van leidingen en hebben soms wel maar ook soms niet goede ervaringen vanuit het verleden zoals de buizenzone en het daarbij behorende Leermens tracé. Een tijdige en kwalitatieve uitwerking en weging van de landbouwbelangen draagt daarom bij aan de realisatie van de projectplanning.

Tot slot

Tot slot vraagt LTO Noord om (blijvende) betrokkenheid, draagvlak en communicatie rondom het voornemen en participatie bij het project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord.

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen en aanbevelingen betreft bij de verdere uitwerking van het voornemen en voorstel voor participatie.

Met vriendelijke groet,

Contactpersoon: [Redacted], E [Redacted], M [Redacted]

Verzonden: 1/19/2023 10:23:33 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 15

Postcode: 9900 AA

Woonplaats: Appingedam

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens: college van Burgemeester en Wethouders gemeente Eemsdelta

Organisatie: Gemeente Eemsdelta

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Zie bijgevoegde bijlage voor de reactie van het college van B&W van de gemeente Eemsdelta. De brief wordt eveneens per post verstuurd. Graag ontvangen wij de reactie op de brief ook per post.

92841320_8498506_Reactie_Eemsdelta_WNNN-Noord_19-1-2023.pdf

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijgevoegde reactie.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Zie bijgevoegde reactie

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Zie bijgevoegde reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

DATUM	19 januari 2023	VERZONDEN OP	19 JAN. 2023
ONS KENMERK	Z/22/184797/DOC-23372576	CONTACTPERSOON	[REDACTED]
UW KENMERK	.	CONTACTGEGEVENS	[REDACTED]
ONDERWERP	Reactie op Voornemen en Voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord		

Geachte heer, mevrouw,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het Voornemen en Voorstel voor Participatie over het Project Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord. U geeft de mogelijkheid om van 9 december 2022 tot en met 19 januari 2023 te reageren op het voornemen en het participatieplan. Middels deze brief stellen wij u een aantal vragen over uw voornemen, waarbij wij het voorbehoud willen behouden om, na ontvangst van antwoorden op onze vragen, alsnog een nadere reactie te kunnen geven. Gezien de beperkte tijd voor indienen van een reactie en het kerstreces tijdens de terinzagelegging is een eerdere reactie niet mogelijk gebleken.

In Deel I beschrijft u hoe het voornemen past binnen het klimaatbeleid. Wij bemerken dat wij, als gevolg van té weinig inzicht in welke mate de productie en transport van waterstof bijdraagt aan het klimaatbeleid, ons geen helder beeld kunnen vormen van de daadwerkelijke impact. Zolang wij hiervan geen eensluidend helder beeld hebben, kunnen wij helaas geen reactie indienen die ingaat op het voornemen en kunnen wij geen uitspraken doen omtrent voorgenomen tracés en aanpalende vergunningprocedures van waterstof transportleidingen in onze gemeente. Wij hebben daarvoor meer inzicht nodig in de gevolgen voor de energietransitie van het grootschalig inzetten op waterstof.

Ten einde ons oordeel over het WNNN Noord beter te kunnen vormen, zoeken wij eerst op een aantal vragen wetenschappelijk onderbouwde antwoorden, met verwijzingen naar (onderzoeks)referenties. Op basis van deze antwoorden kunnen wij dan met een gerichte reactie komen. Uw beantwoording zullen wij dan ook interpreteren als zijnde harde garanties waar in een later stadium op teruggekomen kan worden.

Bestuurlijke behoefte gemeente Eemsdelta

Bestuurlijk moeten wij ons verantwoord maken naar onze inwoners. Dat kan alleen als we een volledig beeld hebben van de materie en de effecten daarvan voor ons gebied en onze inwoners. Dit volledige beeld ontbreekt momenteel bij ons.

POSTADRES
 Postbus 15
 9900 AA Appingedam

BEZOEKADRES
 Kijk op onze website voor
 adressen en openingstijden.

CONTACT
 T 14 0596
 E gemeente@eemsdelta.nl

eemsdelta.nl

Visie in het algemeen over waterstof

Gemeente Eemsdelta is niet tegen waterstof, integendeel, het kan goed ingezet worden als onderdeel van de energiemix. Daarnaast zijn wij ook niet tegen het inzetten van waterstof ten behoeve van industriële processen in Noord-Nederland. Wel vinden wij dat de energiemix in zijn geheel beschouwd moet worden en niet alleen waterstof sectoraal neergezet worden. Dit volledige inzicht missen wij nu waardoor wij vooralsnog geen goede reactie kunnen indienen. In de ambtelijke vooroverleggen zijn veel voor ons inhoudelijke belangrijke zaken niet aan de orde kunnen komen. Wij hebben daarom hierna een aantal veelal technische vragen en overwegingen met betrekking tot waterstof geformuleerd waarmee wij hopen dat de beantwoording daarvan ons voldoende basis geeft voor een goede reactie.

Passend in het klimaatbeleid

Een van de belangrijkste, zo niet dé belangrijkste doelstelling van het Klimaatakkoord is de vermindering van de CO₂-uitstoot. Wij vinden dan ook dat grootschalige voornemens met betrekking tot de energietransitie hieraan moeten voldoen. Laat onverlet dat wij begrijpen dat nieuwe initiatieven en pilot-achtige projecten doorgang moeten hebben, zolang deze voorzien zijn van een respectabele tijdshorizon.

Het Voornemen van het Waterstofnetwerk Noord Nederland Noord is van dermate grote omvang dat wij graag inzicht willen hebben in de gevolgen, vooraleerst tot in 2050. Dit Voornemen gaat gepaard met majeure ruimtelijke consequenties die wij momenteel niet overzien. Ook onduidelijkheden met betrekking tot veiligheidsissues stellen ons niet gerust.

Een hoofdpunt uit uw voornemen is de ingebruikneming van de WNNN Noord eind 2026. Wij hebben sterke twijfels over de beschikbaarheid van voldoende emissiearme waterstof op deze termijn, en dus over de bijdrage van WNNN Noord aan de klimaatdoelen voor 2030.

Zoals u weet leidt stoomreforming, de conventionele (Grijze) wijze van waterstofproductie tot een verhoogde CO₂-uitstoot én een verhoogd aardgasverbruik ten opzichte van direct verbruik van aardgas in dezelfde eindverbruikstoepassingen. Stoomreforming met afvang en opslag van CO₂ (Blauwe waterstofproductie) vergt meer energie en dus meer aardgas dan de conventionele productie van Grijze waterstof. Ook bij de productie van Blauwe waterstof is een reductie van de CO₂-uitstoot ten opzichte van direct verbruik van aardgas bovendien geen zekerheid. Afhankelijk van de hoeveelheid methaanlekkage in de toeleveringsketen en de (on)volledigheid van de CO₂-afvang loopt de broeikasgasuitstoot ook bij Blauwe waterstof op ten opzichte van direct verbruik van aardgas.

Elektrolyse van water met elektriciteit resulteert alleen in emissiearme (Groene) waterstof indien de elektriciteit geproduceerd is met emissiearme energie én indien de elektriciteit niet nodig was om bestaand regulier elektriciteitsverbruik te verduurzamen. In 2026 en ook in 2030 is in West-Europa nog niet voldoende emissiearme elektriciteit beschikbaar om het huidige elektriciteitsverbruik te verduurzamen. Bij toevoegen van grootschalig nieuw elektriciteitsverbruik, zoals elektrolyse, dreigt daarmee een toename in de elektriciteitsproductie door kolen- en gascentrales, ten opzichte van een scenario zonder grootschalige elektrolyse. Bovendien kan de behoefte aan duurzame energie ten behoeve van de waterstofproductie ongewenst sterk concurreren met de behoefte aan energie voor de algehele elektrificatie, waarmee sneller dan met waterstof grote broeikasgasreducties bereikt kunnen worden. In uw voornemen zien wij daar geen aandacht voor.

Ongeacht de wijze van produceren, heeft waterstof zelf invloed op het klimaat, indien het gas vrijkomt in de atmosfeer. Uit recent onderzoek (*Atmospheric implications of increased Hydrogen use, University of Cambridge, NCAS University of reading, April 2022*). blijkt dat de Global Warming Potential van waterstof op een tijdsschaal van 100 jaar (H₂ GWP₁₀₀) een factor 11x groter is dan de Global Warming Potential van CO₂ (CO₂ GWP₁₀₀). In gewone mensentaal: waterstof is per kilo 11x schadelijker dan CO₂. Dit heeft betrekking op het weglekken bij toepassingen van waterstof in opslag (6,5%), bij brandstofcellen (2,6%) maar ook bij transport en verladen (schepen 13,2%). Omdat de lekkages nauwelijks of niet te voorkomen zijn, schatten de onderzoekers in dat de energietransitie met een zware inzet op waterstof tot meer opwarming van de aarde zal leiden dan een scenario waarin waterstof alleen aangewend wordt in toepassingen waarvoor geen duurzamere alternatieven bestaan. De onderzoekers adviseren het minimaliseren van lekkage prioriteit te geven. Graag zouden wij daarom van u willen weten of u deze percentages onderschrijft en welke maatregelen bedacht zijn om lekkage te reduceren, niet alleen in transport, opslag en gebruik, maar ook in het productieproces zelf. Hoeveel lekkage is voor u binnen dit project acceptabel? Met welke streefpercentages wilt u voor WNNN Noord gaan werken? Is hiervoor wet- en regelgeving voorhanden, zo niet, op welke termijn kunnen we hier gebruik van maken? En hoe kan de controle op lekkages als op zichzelf staande activiteit gemonitord worden?

In vrijwel elk denkbaar scenario leidt de waterstof die WNNN Noord zal transporteren in 2026 in een verhoging van de broeikasgasuitstoot. Ook na ingebruikname zal dit hoogstwaarschijnlijk nog enkele jaren het geval zijn. Is er beeld hoelang dit het geval zal zijn en hoe zich dit verhoudt met de klimaatdoelen die op nationaal en Europees niveau maar ook in onze gemeente zijn vastgesteld?

Voor onze inwoners is ook de dreigende verhoging van het aardgasverbruik als gevolg van de waterstofproductie een groot punt van zorg. Productie van Grijs en Blauw waterstof leiden met zekerheid tot een direct hogere behoefte aan aardgas. Productie van waterstof met elektrolyse verhoogt met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de behoefte aan aardgas in de elektriciteitsproductie. Elke kans op verhoogd aardgasverbruik de komende jaren, verhoogt ook de kans dat uw ministerie moet besluiten toch bestaande aardgasvoorraden aan te spreken, hetgeen zeer gevoelig ligt in onze regio. Kunt u dit uitsluiten voor de komende decennia?

Kortom: grootschalige toepassing en uitrol van waterstof past naar onze overtuiging vooralsnog niet in het klimaatbeleid. Voor zover wij nu kunnen overzien, leidt het tot ongewenste toename van de broeikasgasuitstoot en het aardgasverbruik. Graag zouden wij van u een reactie krijgen of onze zorgen ten aanzien van het klimaat en aardgasverbruik onterecht zijn en een tijdlijn waaruit (per jaar na ingebruikname) blijkt met welke verhoging van de uitstoot en het aardgasverbruik onze inwoners nog rekening moeten houden. Op basis hiervan kunnen wij bepalen of wij voor de toekomst enige negatieve gevolgen in de aanloop kunnen accepteren en verdedigen richting onze inwoners. Hiervoor is deze transparantie ons inziens noodzakelijk.

Rendement in de keten voor beoogde toepassingen

Productie, compressie, transport, opslag en verbruik van waterstof gaat gepaard met vele energieomzettingen, en dus onvermijdelijk met omzettingsverliezen. In het algemeen is het aantal omzettingen in de keten een goede indicatie van het energetisch rendement in de betreffende keten. Waterstofaanwendungen met een relatief korte keten, bijvoorbeeld productie en direct verbruik binnen hetzelfde complex als grondstof of voor proceswarmte, hebben een aanzienlijk groter rendement dan bijvoorbeeld elektriciteitsproductie op per schip geïmporteerde waterstof. Zeker als die tussentijds na transport per buis is opslagen in een lokale buffer en vervolgens per buis is getransporteerd naar een waterstofturbine. In dit laatste voorbeeld blijft naar onze ruwe inschatting minder dan 20% van de oorspronkelijk aan de keten toegevoerde energie over als bruikbare elektriciteit.

Zo lang niet alle waterstofproductie volledig emissievrij is - een situatie die vrijwel zeker tot 2050 aanhoudt - bepaalt het rendement in de totale keten de waarde van een waterstofaanwending in relatie tot het klimaatbeleid. Daaruit volgt dat transport van waterstof via het WNNN Noord en transport en/of opslag via het Waterstofnetwerk Nederland in de regel tot minder broeikasgasreductie leidt dan directe (onsite) productie en aanwending van waterstof in vergelijkbare eindverbruikstoepassingen. Zowel inzake klimaatbeleid als ook in relatie tot de huidige mondiale energiecrisis zien wij het als onze plicht om verspilling van energie – waar dan ook ter wereld - tot een absoluut minimum te beperken. De in uw voornemen aangehaalde import van waterstof uit het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Zuid Amerika en de aanwending van waterstof in de elektriciteitsproductie roepen daarbij in het bijzonder vragen op.

Graag ontvangen wij een uitwerking van het ketenrendement van de toepassingen van waterstof die u met het WNNN Noord beoogt te faciliteren, alsmede een tijdslijn waaruit blijkt op welke termijn de verschillende aanwendungen aan de orde kunnen zijn. Per beoogde aanwending zien wij ook graag een vergelijk met het rendement van alternatieven voor dezelfde eindverbruikstoepassing, waaronder directe elektrificatie of blijvend (direct) verbruik van fossiele energie.

Wij zouden kortom graag willen dat bij alle energievergelijkingen met betrekking tot het gebruik van waterstof de volgende 5 punten behandeld worden: (1) wat gaat er aan energie in, (2) wat kost de verwerking, (3) wat levert het op, (4) wat zijn de alternatieven en (5) wat is het rendement per alternatief? In relatie met de hierboven verzochte tijdslijn inzake de broeikasgasuitstoot en het aardgasverbruik in de productie van waterstof kunnen wij onze reactie bepalen en beter beoordelen welke toepassingen van waterstof wij wel en niet kunnen steunen.

Verduurzaming en vergroening industrie

Wat wordt verstaan onder de 'verduurzaming' en/of vergroening van de industrie met het oog op de vervanging van aardgas door waterstof? Welk aandeel hierin bestaat uit verdere elektrificatie van de industrie in Noord-Nederland? Welk aandeel Groene waterstof is in 2050 ter beschikking voor de industrie in Nederland? En specifiek in Noord-Nederland?

Brussel

Passend binnen de Europese wet- en regelgeving (Europese Renewable Energy Directive II (RED II)), mag waterstof het predicaat Groen dragen wanneer de waterstof in de electrolyzer gemaakt is met elektriciteit die in dezelfde regio en in hetzelfde uur is opgewekt. Deze directive is onlangs aangepast omdat door de bedrijven werd aangegeven dat hun businessmodellen daardoor niet meer haalbaar waren. Deze inzet van fossiele energie leidt tot verhoging van de CO₂-uitstoot terwijl het predicaat Groen behouden blijft. Dit draagt ons inziens niet bij aan het huidige draagvlak voor waterstof onder de bevolking.

Kunt u aangeven op welke wijze, en op welke termijn, u inspanningen levert om op Europees niveau de eisen aan de certificering van Groene waterstof resultaatgericht in lijn te brengen met de klimaatdoelen en met de verwachtingen die onze bevolking heeft bij Groene waterstof?

Met betrekking tot buffering van waterstof ten behoeve van de industrie nog het volgende: om bij een groot windpark korte perioden met windstille dagen te kunnen bufferen moet extra waterstof geproduceerd worden. Deze extra waterstof moet dus geproduceerd worden bij vollast van het betreffende windpark. Terwijl er tegelijkertijd ook deze elektriciteit voor andere doeleinden nodig is. Kunt u aangeven wanneer er waterstofbuffers aan het WNNN Noord worden gekoppeld hoe deze 'extra' energie wordt opgewekt? En wanneer hiervan ooit de bedoeling is dat dit met Groene stroom moet gebeuren, welke verhouding wordt daar dan bij gehanteerd in relatie tot bovenstaande (dagen buffering versus vollast vullen). En in welke verhouding en op welke wijze de 'verduurzaming' en 'vergroening' van de industrie dan ondersteunt kan worden met waterstof-buffers die fossiel moeten worden bijgestookt?

Bijmengen van waterstof aan aardgas

Dit valt vooralsnog een beetje buiten de scope van het WNNN Noord. Toch ligt het voor de hand dat, bijv. de N.V. Nederlandse Gasunie, voornemens is om ook in Noord-Nederland waterstof aan het aardgas bij te mengen. Een logisch gevolg van het beschikbaar zijn van waterstof in Noord-Nederland. Mede gebaseerd op de recente studie van het Fraunhofer Instituut (*The limitations of Hydrogen blending in the European gas grid, Fraunhofer Institute of Energy Economics and Energy System Technology (IEE), januari 2022*) vragen wij ons af in welke mate het bijmengen van waterstof aan aardgas (max. 3%) bijdraagt aan het spoedig uitfaseren van fossiele brandstoffen? Kunt u daarover uitsluitsel geven of daarbij voor WNNN Noord een tijdlijn aangeven? Is het ook mogelijk dat de uitfasering daardoor aanzienlijk vertraagd wordt (zgn. Lock In effect)? Hoe gaat dat voorkomen worden? Wat is het procentuele aandeel van de daadwerkelijke vermindering van de CO₂-uitstoot van het gebruik van 3% (of andere percentages) waterstof in aardgas hierin? Uit de studie blijkt namelijk dat tot 20% bijmengen leidt tot een max. CO₂-reductie van 7% bij het gebruik van het gemixte aardgas.

Hoeveelheden energie benodigd

Hoeveel gigawattuur is benodigd voor hoeveel waterstofproductie voor moleculair, direct industrieel gebruik in de industrie in Noord-Nederland? En hoeveel gigawatt aan opgesteld vermogen wind- en zonneparken voorziet u wanneer en waar om dit energieverbruik te dekken? Oftewel: welk deel van de duurzame elektriciteits- en waterstofproductie (in gewichtseenheden en output in GW) is voor de industrie in Noord-Nederland en aan welke verdeling (Eemshaven, Delfzijl Zuid, Emmen, Duitsland) wordt daarbij specifiek gedacht?

U geeft aan dat Noord-Nederland op termijn een waterstof-exporterende regio zal worden. Hoe verhoudt de hoeveelheid geëxporteerde energie zich tot de hoeveelheid geïmporteerde energie? Kunt u dit in een beknopte tijdlijn tot aan 2050 aangeven?

Verdringingseffecten

Gezien noodzaak voor verdere elektrificatie als vervanging van aardgas in Noord-Nederland, zowel voor de bebouwing als voor de industrie, willen wij kunnen uitsluiten dat de productie van waterstof (a) concurreert met de noodzakelijke opwekking voor deze vraag en (b) met energieopwekking die op het land in Noord-Nederland opgewekt wordt. Graag krijgen wij inzage in deze energiebalans (vraag en aanbod) uitgezet op een tijdlijn tot 2050.

Ruimtebeslag

Hoe groot is het hectare-beslag van de verwerking van stroom naar waterstof (te doen gebruikelijk in electrolyzers) in Noord-Nederland. Welke veiligheidszones behoren daarbij? Welke veiligheidszones behoren bij welke drukleidingen voor waterstof?

Externe Veiligheid

In uw Voornemen geeft u aan dat het aspect Externe Veiligheid momenteel wordt onderzocht in het kader van de milieueffectrapportage. Aangezien een groot gedeelte van het voorgenomen tracé zich binnen de gemeente Eemsdelta bevindt, willen wij, voorafgaand aan een eventuele MER-procedure, weten welke invloeden de veiligheidscontouren van deze buisleidingen hebben op 'eigen' ontwikkelingen binnen ons bebouwd en onbebouwd areaal. In onze optiek moet een eventueel waterstofnetwerk rekening houden met de ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente Eemsdelta zelf, alsmede haar inwoners en bedrijven.

Aanlanding elektriciteit

Hoeveel elektriciteit is benodigd voor de geplande waterstofproductie? Hoeveel elektriciteit is benodigd voor de algehele elektrificatie? Welke planning wordt gehanteerd voor deze hoeveelheden tot 2050? Dit alles geprojecteerd op Noord-Nederland.

Netcongestie

Wij gaan ervan uit dat de elektriciteit benodigd voor de waterstofproductie rechtstreeks van zee naar de plants met electrolyzers gaat. Wanneer meer waterstof geproduceerd moet worden (mede ook vanuit bedrijfsmatige optiek en business model) en stroom van elders moet worden geïmporteerd, in welke mate heeft dit effect op de huidige netcongestie?

(zoet)Waterbeschikbaarheid

Hoeveel zoetwater is benodigd voor de geplande waterstofproductie in Noord-Nederland? En welke deel is benodigd voor (a) koeling en (b) destillaat. Op welke manier wordt voorkomen dat dit gaat interfereren met de (zoet)waterbeschikbaarheid ten behoeve van (a) de landbouw, (b) verziltingsbestrijding, (c) voorkomen zoutindringing sluizen en (d) drinkwaterbeschikbaarheid?

Indien onvoldoende zoet water beschikbaar is voor alle bestaande gebruik én de waterstofproductie; hoeveel extra energie is benodigd voor het ontziltelen/destilleren van water? En is deze energie opgenomen in de rendementsvergelijking van de productie van waterstof? Welk percentage van de totale energiebehoefte om waterstof te maken is benodigd voor het distillaat maken uit (a) zoetwater, (b) zoetwater uit de RWZI, (c) drinkwater en (d) zeewater?

Restwarmte

Welke temperaturen worden gehanteerd bij de waterstofproductie, welk deel van deze warmte is geschikt voor aankoppeling aan bestaande of nog te realiseren warmtenetten in de regio? In hoeverre is in het door u voorgenoemen tracé voor het WNNN Noord rekening gehouden met benutting van restwarmte? Hoeveel energie is benodigd voor de noodzakelijke warmte in de electrolyzers? En is deze energie opgenomen in de rendementsvergelijking van de productie van waterstof?

Tot slot

Wij hebben in deze brief veel vragen geformuleerd die mogelijk ook leven bij onze gesprekspartners zoals de ministeries en de provincie. Wij hopen dat met de beantwoording van deze vragen niet alleen bij ons maar ook breder het gewenste inzicht ontstaat op basis waarvan wij met elkaar de goede stappen richting de toekomst kunnen maken. Graag zien wij dan ook uw reactie op onze vragen en opmerkingen zo spoedig mogelijk tegemoet, zodat wij daar onze nadere reactie op kunnen baseren.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben dan kunt u contact opnemen met [redacted] [redacted] bereikbaar via telefoonnummer [redacted] of bgg [redacted]

Hoogachtend,
college van burgemeester en wethouders gemeente Eemsdelta,

[redacted]
Ben Visser
burgemeester

Verzonden: 1/20/2023 6:09:49 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Ik wil graag meedenken over de (wijze van) publiekscommunicatie met de bewoners in dit gebied. Ik werk in het aardbevingsgebied waar een grote opgave ligt qua schade. Ik merk dat de bewoners al snel afhaken als de Rijksoverheid met hen communiceert. Ik wil voorkomen dat zij al in een vroeg stadium hun hakken in het zand zetten. Ik wil bevorderen dat zij meedenken en zich betrokken voelen. Ik zou in dat proces graag een rol in willen spelen.

Ik maak mij zorgen over de waterstofopslag in de zoutcavernes. Door het opslaan en eruit pompen van gas en straks waterstof, blijft mijn woning en de woningen in mijn omgeving bewegen. Om een voorbeeld te geven vertel ik u dat ik in een oude woning woon. Denk daarbij aan circa 200 jaar. Toen de woning gebouwd werd, was er van gaswinning, opslag van allerlei fossiele stoffen et cetera, nog geen sprake. Ik ben niet tegen waterstof, maar vraag in het verdere proces wel aandacht voor de gevolgen van opslag (aan met name bestaande bebouwing) in deze omgeving.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Ja, met de toevoeging die ik onder 'welke aandachtspunten' heb gegeven.

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 1/20/2023 6:12:20 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

-

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Wij zijn zeer geïnteresseerd in de toepassing van waterstof. Het komt op korte termijn nog niet voor woningen beschikbaar. Ik zou het een goed idee vinden om een 'huis van de toekomst' te maken, waar wij consumenten de toepassing van waterstof in de huishouding kunnen zien.

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

-

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

-

Verzonden: 1/28/2023 12:22:07 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Zie bijlage

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijlage

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Zie bijlage

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Zie bijlage

18 januari 2023

Geachte medewerker van RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland),

Eind vorig jaar kregen we brief van de rijksoverheid over het voornemen om nieuwe waterstofleidingen aan te leggen van de Eemshaven naar Tjuchem en Delfzijl. Op de informatie bijeenkomst in Appingedam werd duidelijk dat het traject nog niet vast ligt maar wel dat het om een hoofdleiding gaat met een grote diameter voor het transporteren van grote hoeveelheden waterstofgas. Ook werd duidelijk dat de zoutcavernes nabij Oude en Nieuwe Pekela gebruikt gaan worden voor de opslag van waterstofgas als buffer om de verschillen tussen vraag en aanbod te overbruggen.

Ik maak mij zorgen over de veiligheid van waterstof in het algemeen en deze beide projecten in het bijzonder. Waterstof staat bekend als een zeer licht ontvlambare energiedrager en de ramp met de Hindenburg, 6 mei 1937, nabij New York, is een illustratie van wat er kan gebeuren. De transport hoeveelheid door de hoofdleidingen zal nog vele malen groter zijn dan de hoeveelheid in de Hindenburg en de hoeveelheid opgeslagen in de zout cavernes is ontelbare malen groter dan de hoeveelheid in de Hindenburg. Mijn zorgen zijn eigenlijk tweeledig, ten eerste de technische veiligheid zoals brand en explosie gevaar en ten tweede de organisatorische veiligheid.

Voor de technische veiligheid van de hoofdleidingen zou ik willen weten hoe geborgd wordt dat er geen lekkages en explosies zullen plaatsvinden en wanneer het toch zover komt hoe de gevolgen dan beperkt worden. Vragen die ik daar over heb zijn o.a.:

- Hoe snel kan een lekkage gedetecteerd worden?
- Hoe veel waterstof komt er vrij ingeval van een lekkage?
- Hoe snel kan een lekkende sectie van de waterstof leiding worden afgesloten?
- Zijn de hulp diensten voorbereid op dergelijke rampen?
- Is een waterstof lekkage waarneembaar door omwonenden door b.v. een speciale geur zoals dat bij aardgas voor huishoudens het geval is?

Mijn zorgen over de technische veiligheid van de zoutcavernes zijn van dezelfde aard alleen is de magnitude nog vele malen groter. De hoeveelheid energie opgeslagen in één zo'n caverne is in dezelfde orde van grootte dan de energie van de atoombom op Nagasaki of Hiroshima (zie bijlage A) ! Natuurlijk is dit een totaal andere vorm van energie maar de veiligheid moet wel over vele decennia / eeuwen gegarandeerd kunnen worden. De bufferfunctie van de zoutcaverne brengt met zich mee dat de waterstofdruk in de caverne ademt, ofwel continu varieert. Wat doet dit ademen met de zoutcavernes over vele decennia? Kunnen er scheuren ontstaan in zo'n caverne en hoe kunnen we dat voorkomen, herstellen en ingeval van een ramp de gevolgen beperken? Even leegpompen of uitlaten branden zijn in dit geval geen opties omdat daarvoor de opgeslagen hoeveelheid veel te groot is. De energie inhoud van de aardgasbel in Groningen is ook gigantisch maar in dat geval is het gas opgeslagen in de poriën van poreus gesteente. Het waterstof gas in de zoutcaverne zit opgeslagen in

één gigantisch “open ballon” waaruit het kan ontsnappen zonder van nature ingebouwde beperkingen. Ook is het niet ondenkbaar dat er scheuren in de zoutcavernes ontstaan door de aardbevingen in Groningen als gevolg van de aardgaswinning. Is de energie inhoud van één caveerne al vergelijkbaar met een atoombom maar in de ondergrond van Pekela zijn vele cavernes (tientallen?) die als waterstofbuffer gevuld zullen worden. Kan daarbij ook een kettingreactie van rampscenario's denkbaar zijn? Ik hou mijn hart vast.

Mijn zorgen over de organisatorische veiligheid komen voort uit mijn ervaringen met de aardbevingsproblematiek in Groningen. NAM, Shell, Esso en het Ministerie van Economische zaken hebben allemaal hetzelfde belang om zoveel mogelijk geld te verdienen aan het Groningsaardgas. Veiligheidsrisico's zoals geuit door het SODM na de aardbeving bij Huizinge worden in een bureau la opgeslagen om het jaar daarop een record hoeveelheid aardgas uit het Groningerveld de pompen (Bron, parlementaire enquête aardgaswinning Groningen). Ik zie weer een soortgelijke jaren-50 organisatie constructie waarbij de Gasunie, HyNetwork en het Ministerie van Economische zaken drie handen op één buik zijn zonder dat hier een krachtige toezichthouder tegenwicht aan kan bieden. Tijdens de informatie bijeenkomst wordt dan verwezen naar de veiligheidsorganisatie en vergunningen van de provincie Groningen. Naar mijn idee zijn hierbij de machtsverhoudingen ten opzichte van de andere 3 partijen volledig zoek. Ik zou graag een structuur zien waarbij de scheiding der machten meer los van elkaar staan en meer in verhouding tot elkaar zijn (trias politica). Zowel de belangen als de risico's zijn zeer groot!

Ik hoop dat u mijn vragen in deze brief gefundeerd kunt beantwoorden en mijn zeer verontrustende zorgen kunt wegnemen.

Afwachtende uw antwoord verblijf ik met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

M.: [REDACTED]

E.: [REDACTED]

Bijlage A Berekening energie inhoud zoutcaverne

Energie inhoud waterstofgas: 10,8MJ/Nm³ (bron: internet zie onder)

Volume caverne: L=350 D=80m → 1760000 m³ (bron: voorlichtingsbijeenkomst Appingedam)

Energie inhoud zoutcaverne: 19000000MJ → 19 TJ/vacerne zonder overdruk

Bij een overdruk van b.v. is dat 190TJ/caverne

h	Ø	A	V	10,8	MJ/Nm ³
350	80	5026,548246	1759291,886	19000352,37	MJ/vacerne
				19,00035237	TJ/vacerne
			10 bar	190,0035237	TJ/vacerne

Energie atoombom Nagasaki & Hiroshima: ±70 TJ (bron: internet zie onder)

Eigenschappen waterstofgas, bron internet.

Eigenschappen van waterstof

Waterstof (H₂) is het 'eerste' element van het periodieke systeem en daardoor het meest eenvoudig chemisch element. Het is in normale omgevingscondities een kleurloos, reukloos, niet-corrosief, niet-oxiderend, niet-radioactief, niet-kankerwekkend en niet-toxisch gas met volgende karakteristieken.

Karakteristiek

Dichtheid gasvormig H₂ (0 °C, 1 atm)

0,090 kg/Nm³

14 maal lichter dan lucht

Kookpunt (1 atm)

- 252 °C (20 K)

methaan: -161 °C (112 K)

Dichtheid vloeibare H₂

70,8 g/l

benzine: 720 g/l

Energie-inhoud gasvormige H₂ (OVW)*

120 MJ/kg

methaan: 50 MJ/kg

(0 °C, 1 atm)

33,33 kWh/kg

10,8 MJ/Nm³

methaan: 36 MJ/Nm³

3 kWh/Nm³

Energie-inhoud vloeibare H₂ (OVW)*

8,5 MJ/l

benzine: 33 MJ/l

120 MJ/kg

benzine: 46 MJ/kg

2,36 kWh/l

Ontvlambaarheidgrenzen in lucht (25 °C, 1 atm)

4 – 75 vol %

methaan: 5,3 – 15,0 vol %

Detonatiegrenzen in lucht (25 °C, 1 atm)

15 – 59 vol %

methaan: 6,3 vol % - 13,5 vol %

Zelfontbrandingstemperatuur

585 °C

methaan: 540 °C

Ontstekingsenergie

0,02 mJ

methaan: 0,29 mJ

Energie atoombom Nagasaki / Hiroshima

Bombing of Hiroshima

The exact measurement of the explosive yield of the bomb was problematic since the weapon had never been tested. President Harry S. Truman officially announced that the yield was 20 kilotons of TNT (**84 TJ**). This was based on Parsons's visual assessment that the blast was greater than what he had seen at the Trinity nuclear test. Since that had been estimated at 18 kilotons of TNT (**75 TJ**), speech writers rounded up to 20 kilotons. Further discussion was then suppressed, for fear of lessening the impact of the bomb on the Japanese. Data had been collected by Luis Alvarez, Harold Agnew, and Lawrence H. Johnston on the instrument plane, The Great Artiste, but this was not used to calculate the yield at the time.[40]

After hostilities ended, a survey team from the Manhattan Project that included William Penney, Robert Serber, and George T. Reynolds was sent to Hiroshima to evaluate the effects of the blast. From evaluating the effects on objects and structures, Penney concluded that the yield was 12 ± 1 kilotons.[41] Later calculations based on charring pointed to a yield of 13 to 14 kilotons.[42] In 1953, Frederick Reines calculated the yield as 15 kilotons of TNT (**63 TJ**).[40] This figure became the official yield.[43]

Project Ichiban

In 1962, scientists at Los Alamos created a mockup of Little Boy known as "Project Ichiban" in order to answer some of the unanswered questions about the exact radiation output of the bomb, which would be useful for setting benchmarks for interpreting the relationship between radiation exposure and later health outcomes. But it failed to clear up all the issues. In 1982, Los Alamos created a replica Little Boy from the original drawings and specifications. This was then tested with enriched uranium but in a safe configuration that would not cause a nuclear explosion. A hydraulic lift was used to move the projectile, and experiments were run to assess neutron emission.[44] Based on this and the data from The Great Artiste, the yield was estimated at 16.6 ± 0.3 kilotons.[45] After considering many estimation methods, a 1985 report concluded that the yield was 15 kilotons of TNT (**63 TJ**) $\pm 20\%$. [43]

Verzonden: 1/30/2023 6:25:21 PM

Onderwerp: Reactie

Project: Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord - inspraak op VenP

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED] [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 610

Postcode: 9700 AP

Woonplaats: Groningen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Groningen

Ziet u andere mogelijke oplossingen voor de geschetste opgave?

Zie bijlage

Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijlage

Kunt u zich vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij de verkenning?

Zie bijlage

Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor participatie is beschreven?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Waterstofnetwerk
 Noord-Nederland Noord
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Datum : 18 januari 2023
 Documentnr. : 2023-003960
 Dossiernummer : K16122
 Behandeld door :
 Telefoonnr. :
 Antwoord op : -
 Bijlage : -
 Onderwerp : Inspraakreactie Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Het ministerie van EZK heeft kennisgeving gedaan van de terinzagelegging van het Voornemen en Participatieplan Waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord. Beide documenten liggen met ingang van 9 december jl. voor een periode van zes weken ter inzage. Gedurende de termijn van terinzagelegging kunnen reacties bij u worden ingediend. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik om te reageren.

De ontwikkeling van het landelijke waterstofnetwerk, gekoppeld aan in ieder geval Eemshaven en Oosterhorn (Delfzijl), past goed binnen de provinciale visie en ambities. Wij staan in principe positief tegenover de ontwikkeling van het waterstofnetwerk Noord-Nederland Noord, wel hebben wij de volgende aandachtspunten:

- Wij vinden het belangrijk dat er een transparant en zorgvuldig traject met de omgeving wordt doorlopen. Een goede participatie en communicatie met de omgeving is belangrijk. Het Participatieplan biedt daarvoor goede input.
- Voor de ontwikkeling van de Oostpolder wordt een open-planproces doorlopen. Het is belangrijk de eventuele loop van het waterstofnetwerk door de Oostpolder in gezamenlijkheid met het project Oostpolder op te pakken. Wij verzoeken u om ook in het vervolg van dit traject hiermee rekening te houden.
- In het verleden is door ons onderzoek gedaan naar een regionale buizenzone langs de N33. Wij verzoeken u om dit onderzoek te betrekken bij het opstellen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau waarin tracé-alternatieven worden onderzocht. Wij vragen u om in algemene zin rekening te houden met bundeling en synergie met andere infrastructurele ontwikkelingen in de regio.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de in het briefhoofd vermelde medewerker.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

[Redacted signature block]

[Redacted line]

[Redacted line]

[Redacted line]